

УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИЧІ ВІСТІ

UKRAINIAN LABOR NEWS

Адреса:
Cor. Pritchard Ave. and McGregor St.
Winnipeg, Man., Canada.

Адреса:
Cor. Pritchard Ave. and McGregor St.,
Winnipeg, Man., Canada.

ри рази на тиждень: у вівторок, четвер і суботу. — Published three times a week: on Tuesday, Thursday and Saturday.

РІК X.

Ч. 60 (1113).

ЧЕТВЕР, 24. ТРАВНЯ 1928.

WINNIPEG, MAN.

THURSDAY, MAY 24th, 1928.

№ 60 (1113).

VOL. X.

НОВІ УСПИХИ РОБІТНИЧО-СЕЛЯНСЬКОЇ АРМІЇ В КИТАЮ.

В Кантоні розпочався страйк і бойкот Японців на знак протесту проти японської інтервенції в Шантуні.

МОСКВА, 18. травня. — Сюди наспіли повідомлення про нові успіхи китайської робітничо-селянської армії під проводом комуністів у провінції Китаю.

Робітничо-селянські війська заняли міста Ніншян і Сандян у провінції Гунані та місто Ляншань, 75 кілометрів на захід від Нанкіну. Всі політичні в'язні були випущені на волю і всю поліцію розброшено.

Дня 13. травня робітничо-селянське військо атакувало місто Чунань у Гунані.

ШАНГАЙ, 17-го травня. — Наспівні сюди повідомлення кажуть, що китайська робітничо-селянська армія заняла місто Ші-лонг коло Кантону.

ВЕНКУВЕР, 18-го травня. — "Канадійські Ранішні Вісті" отримала відомість, що в Кантоні проголошено страйк і бойкот на знак протесту проти японської інтервенції в китай-

Німецькі комуністи збільшили своє представництво в парламенті

Вибрали в недільних виборах 51 послів, а в останнім райхстагу мали 45. — Соціалісти відісни найбільшу перемогу з усіх партій, вибравши 150 послів. — Німецька націоналістична партія понесла великі втрати.

БЕРЛІН, 21. травня. — Вислід недільних виборів до нового парламенту виказує, що соціалісти є найсильнішою політичною одиницею в Німеччині. Соціалісти відісни значні успіхи, а німецька націоналістична партія понесла великі втрати. Комуністи також збільшили своє представництво в парламенті.

Нікитра з великих партій не дістане переважної контролю в новому райхстагу й парламенті провідників, на чолі з Густавом Штресеманом, міністром закордонних справ і провідником народної партії, постановили утворити коаліційне міністерство з соціалістів, центристів, народної партії й демократів. Теперішній кабінет є коаліцією націоналістів, центристів і народної партії.

Уважають, що втрати націоналістів виключують ту партію від участі в наступному міністерстві. Провідники трох середніх партій погоджуються, що до наступного уряду кожному треба буде покласти соціалістів.

Голосувало приблизно 31 мільйонів Німців і дев'ять мільйонів в голосували на соціалістичний список. Інші партії дістали таке число голосів: німецька націоналістична партія — 4,444,000; центристи — 3,612,000; німецька народна партія —

3,094,000; комуністи — 3,080,000; демократи — 1,495,000; баварська народна партія — 942,000; економічна партія — 1,366,000; фашисти — 777,000; інші партії — 2,790,000.

Уважають, що після остаточного розподілення голосів склад нового німецького парламенту, в порівнянні зі старим, буде такий:

Партія	Новий	Старий
Соціалісти	150	131
Німецька націоналістична	72	111
Центристи	60	69
Німецька народна	52	51
Комуністи	51	45
Демократи	25	25
Баварська народна	16	19
Економічна	23	17
Фашисти	13	14

В місті Герне, в Рурщині, прийшло до поважної боротьби між комуністами а фашистами, в якій тяжко поранено десять осіб.

ОДНОГО УБИТО, ДЕСЯТКИ ПОРАНЕНО.

БЕРЛІН, 20. травня. — Під час голосування прийшло сьогодні до сутичок, в яких одного чоловіка убито, десятки поранено й сотки арештовано. Убитим є соціалістичний радник в місті Гляухау. Він згинув у боротьбі між червоними фронтовиками а фашистами. Кількох було поранених в сутичках між комуністами а фашистами в Діссельдорфі і Гале.

ДВІ ЖЕРТВИ ВИБОРЧОЇ БОРОТЬБИ.

ГАМБУРГ, 18. травня. — Під час двох нападів німецьких фашистів на комуністів убито двох членів фашистської організації.

Одна сутичка мала місце в Гамбургу, коли члени сталевих шоломів, фашистської організації, напали на комуністичних робітників. Один фашист був пострілений і вбитий, а кількох

робітників було тяжко поранених.

Друга сутичка мала місце в Гайдорні, де фашисти вчинили подібний напад. Гайрніх Тідман, член сталевих шоломів, був убитий.

Інші напади сталевих шоломів мали місце в Берліні й інших промислових містах.

Вислали допомогу страйкерам.

МОСКВА, 18. травня. — Центральний Комітет Профспілки Текстильних Робітників вислав 10,000 рублів для страйкуючих текстильних робітників у Бомбею, в Індії.

В той сам час Центральний Комітет профспілки й Міжнародний Пропагандовий Комітет вислали до страйкуючих робітників у Бомбею привітальний лист, в якому висловлюють свою класову солідарність та гаряче побажання успіху в боротьбі з фабрикантами.

БОМБЕЙ, Індія, 18. травня. — З поширенням страйку текстильних робітників у Бомбею, який обняв більше як 150,000

робітників, влада викликала всі поліційні резерви. Всі текстильні фабрики, за винятком чотирох, стоять закриті в наслідок страйку.

ВИСЛАЛИ ДОПОМОГУ ВУГЛЕКОПАМ ШВЕЦІЙ.

МОСКВА, 18. травня. — Вуглекопи Радянського Союзу вислали ще 15,000 рублів на допомогу страйкуючим вуглекопам у Швеції.

ТОРОНТО, 21-го травня. — Чарлс Л. Петіта, торонтоїського листовозна, засуджено на чотири роки в'язниці за крадіж листів на пошти.

КАНАДА ДІСТАЛА ЗАПРОШЕННЯ ВІД КЕЛОГА.

ОТТАВА, 22. травня. — Канаду офіційно запрошено прилучитися до держав, що планують проголосити війну між собою незаконною. Пропозиція ця походить від державного секретаря Злучених Держав Френка Б. Келога і її ввручав прем'єрові Мекензі Кінгові американський міністер в Оттаві Вільям Філіпс.

Прем'єр Кінг сказав представникам преси, що текст формальної ноти запрошений буде опублікований в п'ятницю, однак від себе він сказав, що Канада прийме запрошення.

ЕПИСКОП КРАВ І ВІВ НЕМОРАЛЬНЕ ЖИТТЯ.

КЕНЗАС СІТІ, Мізурі, 18-го травня. — Конвенція методистської єпископальної церкви, що тут відбувається, рішила скинути з уряду єпископа А. Басти, що був єпископом тої церкви в Копенгазі. Причиною цього рішення було те, що єпископ Басти спронював 49,000 доларів церковних грошей і заховався неморально з жінокою одного данського урядника. За крадіж грошей єпископ був признаний винним у данських суді.

БОРОТЬБА В НІКАРАГВІ ПРОДОВЖАЄТЬСЯ.

МАНАГВА, Нікарагва, 18-го травня. — Тут оповіщено, що в бою з нікарагванськими революціонерами коло Пена Бьяка, 45 миль на північний схід від Хінотего, одного американського моряка й одного нікарагванського національного гвардійця убито й американського капітана та одного моряка ранено.

(Так звана національна гвардія, це військо консервативного президента Діаза, що бореться разом з Американцями проти революційної армії генерала Сандіна.)

ПУЕРТО КАБЕЗАС, Нікарагва, 18. травня. — Повстанці під командою генерала Сандіна виконали третій рейд на американську майну Ля Луоз в окрузі Піс Піс і спалили всі будинки, за винятком двох. Таку відомість переслав управитель майни.

УКРАЇНСЬКИМ ЧЛЕНАМ КОМПАРТІЇ У ВІННІПЕГУ НА УВАГУ.

Одим повідомляємо всіх українських членів Комуністичної Партії Канади у Вінніпегу, що в четвер, 24. травня о. р. о годині 8. вечером, відбудеться в Українській Робітничій Домі

ЗАГАЛЬНИЙ МІТІНГ УКРАЇНСЬКОГО ЧЛЕНСТВА КОМПАРТІЇ.

На порядку наряд важливій партійній справі. Всі українські партійні члени й членкині повинні обов'язково прийти на мітінг.

Укр. Агітпропом.

ПОЛІЦІЯ В АРГЕНТИНІ УБИЛА КІЛЬКОХ ДОКОВИХ РОБІТНИКІВ.

БУЕНОС АЙРЕС, 16. травня. — Убивство поліцією ще кількох докових робітників, що пикетували пристані в Розаріо, Пуерто, Сан Мартіні й інших містах, заставило робітників рішучо домогатися, щоб негайно був викликаний генеральний страйк, який юніони урядники обіцяли проголосити до 24 годин.

Зростаючий масовий рух за генеральним страйком у всіх аргентинських портах викликав крик серед корабельних компаній і влада нагромаджує резерви поліції та війська.

Спроби компанії і уряду привести страйколомів до страйкової полоси зовсім не поведиса завдяки солідарності всіх юніонів зі страйкерами в Розаріо. Пару страйколомів, що було привезено, не змогли працювати.

Ладування й вилادовування товарів цілком застановлено й багажу кораблів стоять без-

чинно в порті. Розаріо є другим найбільшим портом Аргентини.

БУЕНОС АЙРЕС, 17. травня. — Звідомлення зі Санта Фе кажуть, що страйк докових робітників, який поширився з Розаріо, де триває вже кілька тижнів, застановив весь транспорт у пристані Санта Фе. Санта Фе є великим портом на північ від Розаріо. Кажуть, що робітники вийшли 100 проц. на страйк в симпатії до докових робітників у Розаріо.

БУЕНОС АЙРЕС, 18. травня. — Децеша з Санта Фе каже, що там прийшло до сутички між правим крилом юніа і лівим крилом страйкерів, членами лівого крила. Праве крило старалося перешкодити пикетуванню і з того вивязалася кровова боротьба, в якій трох страйкуючих робітників убито і кількох ранено. Чи поліція брала участь в боротьбі, про це децеша не згадує.

МУССОЛІНІ ДОЇХАВ КІНЦЯ ВСЯКИМ ВИБОРАМ В ІТАЛІЇ.

РИМ, 21. травня. — Король Віктор Емануель підписав новий "виборчий" закон, який робить Італію одним виборчим округом фашистської партії.

Цей закон є глумом взагалі над всякими виборами, бо він дозволяє на вибір тільки самих фашистів, згори назначених фашистською радою. Кандидати інших партій не будуть допущені на лісту. Хто не схоче "голосувати" на фашистському лісту, той не буде голосувати на нікого. Голосуючий може лише зазначити, що годиться або не годиться на готову лісту фашистських кандидатів.

Підчас голосування в сенаті тільки 161 сенаторів зі всіх 350 заявилося за законопроект. 45 сенаторів голосувало проти, а 140 зовсім не були присутні на списку "Корієре Деля Сера".

виступив в палаті панів з гострою критикою виборчої реформи, яка віддає всю владу фашистській партії. Він заявив, що краще скасувати парламент взагалі, коли тільки одна партія може назначувати кандидатів. "Тоді не треба будувати парламенту, ні конституції, ні короля. Велика рада фашистів і так про все рішає. Альбертіні мав за собою ще й інших сенаторів, які так думають, як і він, але це не могло. Законопроект був прийнятий в такій формі, як його пропонував Муссоліні.

АКЦІЯ ЗА ЗВІЛЬНЕННЯМ БЕЛІ КУНА.

МОСКВА, 18. травня. — Конгрес учених Радянського Союзу видав відозву до учених цілого світа, в якій закликає їх протестувати проти загрожуючого видання Белі Куна угорському фашистському уряду.

Конгрес лікарів Радянського Союзу також ухвалив резолюцію, в якій протестує проти погроз видання Белі Куна. Мітінги у фабриках, з домаганнями звільнити угорського комуністичного провідника, дали відбудуватися по цілім Радянським Союзі.

Міжнародні клуби моряків, що відбули протестаційні мітінги, висловили пересвідчення, що австрійські робітники не допустять до видання Белі Куна. В мітінгах взяли участь британські, німецькі, французькі, норвезькі і шведські моряки.

МОСКВА, 18. травня. — Союз наукових і технічних робітників для допомоги соціалістичній будові вислав до ав-

стрійського уряду телеграму, в якій домогається, щоб він відмовився видати Угорщині Белі Куна, бо це означало би певну смерть для нього.

Вчора відбулася тут масова демонстрація за звільненням Белі Куна. Віденська газета "Вінер Найстє Нахрїхтен", орган міністра справедливости, надрукувала отвертий натяк до бандитів Гортога, щоб вони викрали з в'язниці Белі Куна.

ПІД-ДОМОМ КАТА ВИБУХЛИ ДВІ БОМБИ.

НЮ ЙОРК, 18. травня. — Під домом Роберта Еліота, урядового ката, що стратив минулого року Сакка й Ванзеті, вибухло дві бомби, які значно ушкодили двоповерховий будинок. Бомби вибухли з великою силою, однак ніхто з людей не був ушкоджений. Еліот і його родина були викинені з ліжок, але нічого їм не сталося.

МІСЯЦЬ ТРАВЕНЬ ПРИЗНАЧЕНИЙ ДЛЯ УКРАЇНСЬКОЇ РОБІТНИЧО-ФАРМЕРСЬКОЇ ПРЕСИ В КАНАДІ! — КОЖНИЙ РОБІТНИК І КОЖНА РОБІТНИЦЯ ПОВИННІ ПОПРАЦЮВАТИ В ЦІМ МІСЯЦІ, ЩОБ ЗАБЕЗПЕЧИТИ НАШІЙ ПРЕСІ ІСНУВАННЯ НА ТЯЖКІ ЛІТНІ МІСЯЦІ. — ЗБИРАЙТЕ ПЕРЕДПЛАТУ І ПРЕСОВИЙ ФОНД ТА ПРИХОДІТЬ ЧИСЛЕННО НА ПІДПРИЄМСТВА, ЩО ВЛАШТУЮТЬСЯ В КОРИСТЬ РОБІТНИЧО-ФАРМЕРСЬКОЇ ПРЕСИ!

UKRAINIAN LABOR NEWS

PRINTED AND PUBLISHED WEEKLY BY THE WORKERS AND FARMERS PUBLISHING ASSOCIATION, LIMITED, A JOINT STOCK COMPANY, INCORPORATED UNDER THE LAWS OF MANITOBA, AT ITS HEAD OFFICE AND PLACE OF BUSINESS, AT THE CORNER OF PRITCHARD AVENUE AND MCGREGOR STREET IN THE CITY OF WINNIPEG, MANITOBA.

Subscription per year \$4.00

Telephone: 51 465

УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИЧІ ВІСТІ

Газета для робочого людю — виходить три рази на тиждень: у вівторок, четвер і суботу.

Видав. Робітничо-Фармерське Видавниче Товариство, закорпороване в Манітобі. Редакція, адміністрація і друкарня містяться в Українській Робітничій Дорі, на розі вулиць Пritchard і McGregor, у Вінніпегу, Ман.

Передплата на рік \$4.00

Адреса:

UKRAINIAN LABOR NEWS

Cor. Pritchard Ave. and McGregor St., Winnipeg, Man., Canada.

НА ВУЛИЦЯХ ВАРШАВИ В ДЕНЬ ПЕРШОГО ТРАВНЯ.

Шойно наші газети з Європи приносять подробиці того, що відбувалося у Варшаві в день 1. травня. Що-ж там сталося?

Зараз на другий день після травневої демонстрації читали ми в телеграфічних донесеннях, що у Варшаві та в інших містах Польщі багато робітників вбито й поранено. Подробиць не знали: хто стріляв в робітників — поліція, чи фашистські контр-демонстранти?

Тепер вже знаємо. В робітників стріляли пепесівці. Стрільці холоднокровно після обдуманого плану.

Театральна площа Варшави, як описує один з очевидців, не раз вже полита робітничою кров'ю. 1. травня 1928 р. стала місцем одного з найбільших злочинів, відомих досі. Того дня "боюфка" Польської Парті Соціалістичної стріляла в беззбройну товпу робітників, чоловіків, жінок і підлітків, вбиваючи чотириох, а ранивши сотки. Величезна площа, як пишуть газети, на якій можуть поміститися десятки тисяч людей, перетворена була у справжнє поле бою, всією раненими й вбитими. Буржуазна "Газета Варшавська" пише, що три великі тягарові автомобілі не встигли забрати поранених. Більшість буржуазної преси не заперече того, що винуватими цього кровопролиття є пепесівці, цього не заперече сам друкований орган цих вбивць — "Робітник".

Вбиті й ранені були переважно в тій частині площі, де були комуністи. Вже від давня відома, що всі демонстрації пепесівців проходять під охороною озброєної "боюфки". Ці "боюфки" годі відрізнити від поліції, або від "стшесльців" Пілсудського. Вони, хоч є членами організації, що зве себе робітничою ще й соціалістичною, виконують ганебну роботу на службі буржуазії. Не дарма "Жеч Посполіта", також буржуазна газета, пише про ту пепесівську "боюфку" так:

"Ми давно вже призначили до того, що соціалістична маніфестація повинна мати кроваву декорацію. Ми здивувалися-б, коли-б на 1. травня не їздили грузовики, переповнені товпями бойовиків, що уявляють собою озброєну силу, яка в певні моменти диктує вулиці право життя й смерті. Ми також дивувалися-б, коли-б поліція протестувала проти існування поруч з нею цієї другої "влади" суспільної охорони".

Отже бачимо, що буржуазна преса навіть не дивується, коли соціалістичні вбивці стріляють на комуністів. У Варшаві це вже увійшло в правило. Буржуазна преса була-б здивована, коли-б такого не сталося, або коли-б поліція не дозволяла пепесівцям стріляти на комуністів. Значить, у Варшаві це вже не першина. Однак цим разом ця стрілянина досягла таких розмірів, як ніколи перед тим.

Чому пепесівці стріляють? Із задрозти, що комуністи мали за собою 12,000 демонстрантів, а пепесівці заледви 4,000. Коли на площу прибули комуністичні послы Варський і Сипула та представники центральних комітетів робітничих організацій, розпочався ентузіастичний мітинг. Комуністичних промовців робітництво вітало, а пепесівських висвистувало, називаючи зрадниками й вбивцями.

Побачивши, що майже ціла демонстрація переходить під провід комуністів, пепесівці рішили розбити комуністичну демонстрацію. Як тільки робітництво почало шикуватися в ряди, підіхав грузовий автомобіль з пепесівською "боюфкою" й почався стрілянина в робітників. Стрільництво тягнулося через 5 хвилин. Коли пепесівці витиснули стріляною демонстрантів з площі, на них, на демонстрантів, напала кінна поліція й пустила в хід холодну зброю. Внаслідок цього трох вбито на площі, а двох померло в шпиталі. 50 тяжко ранено, а загально потерпіло коло 400 осіб.

Розігнавши комуністів, поліція почала бити демонстрантів жидівських організацій "Бунда" і Поалей Ціон". Так пепесівські хулігани об'єдналися з поліцією проти робітничої демонстрації. І щоб виправдати свій ганебний вчинок, казуть, що першими почали стріляти комуністи й то не хто инший, ає комуністичний посол Сохацький. І на цьому якраз пепесівці полекаси. Бо 1. травня Сохацький був у Львові, він там проводив першотравневу демонстрацію, промовляючи на величезному мітингу. Не обійшлося без бійки і у Львові. Три рази атакувала поліція мітинг і, як доносить "Експрес Порани", між поліцією, яка нападала на демонстрантів, є 11 ранених.

Чому пепесівці стріляють в робітників? Тому, що історія не лишила їм иншого виходу, як мститися на тих робітниках, які від них відступили. Коли їхній "герой", Пілсудський став фашистом, коли сама Польська Парті Соціалістична стала наймитом Пілсудського, робітники від неї відсахнулись. Їхнє місце в партії заняла дрібна буржуазія, різне сміття, що ступається між буржуазією а робітництвом, а на ділі вислугуєється Пілсудському. Дашинський, голова союму, нужденно вклонився аж до самої пантофлі Пілсудському. Щоб засвідчити Пілсудському свою вірність, пепесівці вганяють по мітингах за соймовими комуністичними послами, стріляють тих, хто за послами впоминається.

Московська "Правда", порівнюючи польських пепесівців, що стали на службу фашизму, з італійськими соціалістами, каже:

"Польща вступила в новий період найжорстокішого і разом з тим найбільшого трусидного терору італійського типу. Життя соток тисяч робітників, життя комуністичних послів, в небезпечі. ППС. переходить остаточно до ролі бандильско-фашистського режиму. Італійський соціалізм ще здатний був видвинути із своїх рядів Маттеоті (італійський соціалістичний посол, замордований фашистами). Польський соціалізм видигає вбивць Маттеоті".

Але жертви робітників, поляглих 1. травня на Театральній площі у Варшаві, найдуть своїх месників. Вистріль пепесівців збудять і відкриють очі новим тисячам польського робітництва.

ЗНОВУ "АМЕРИКАНСЬКИЙ МИР".

Америка знов виступила з проектом миру, пославши відповідну ноту урядам Англії, Франції, Німеччини, Італії й Японії. В проекті зазначається, що держава, які складають між собою договір, відмовляються від війни, як зброї національної політики, й намагатимуться розв'язувати всі суперечки мирними засобами.

Нещодавно радянська дипломатія поставила перед усіма країнами на цілу широчінь проблему роззброєння, як основну запоруку справжнього миру. Не тільки європейські країни, а й Америка, оця "заступниця миру", не відгукнулася на пропозицію радянського уряду. І ось тепер Америка виступає з своїм проектом миру, нічого не кажучи про роззброєння. Виходить, що можна навіть далі озброюватися, дарма, що озброювання, кінцево-кінцем, може звести на нівець усякий договір, навіть у тому разі, коли його викликали найидилічніші міркування.

Тільки 31-го січня американський сенат асигнував 274 мільйони доларів на збудування протягом найближчих років нових 15 крейсерів і 1 авіоматки. Відомо, що Америка не перестала озброюватися для боротьби з півднем, для захисту тихоокеанського узбережжя, Панамського каналу то-що. Отже, Америка веде подвійну бухгалтерію: в південній частині вона собі залишає вільні руки що-до дальших військових заходів аж до війни, а для Європи — мир.

З Європою поки що вигідніше змагатися економічними засобами; звіділь фінансовий тиск на європейський капітал. Ось чому Америка виступає з своїм проектом миру. Але-ж чи може мати цей проект успіх? Навряд. Правда, Німеччина за останніми відомостями, коли приймає зважати на відгук німецької преси, наче дуже прихильно ставиться до цього проекту. Це й природ-

ПРЕСА Й МАСИ.

(Стаття московської "Правди", центрального органу Всесоюзної Комуністичної Парті.)

Подіємо нашим читачам цінну редакційну статтю найбільшої газети в Радянському Союзі, "Правду", органу найбільшої у світі комуністичної партії, про значіння преси для працюючих мас. Хоч завдання робітничої преси в Радянському Союзі, а в капіталістичних країнах дещо відмінні, однак значіння її для працюючих однаково величезні. Про це говорить нам самий початок статті й ціла стаття. Хоч ця стаття обговорює розвиток преси й її значіння в Радянському Союзі, то про те-ж вона наводить ціна на й кожний читач може з неї навчитися дуже багато й довідатися, чим є преса для працюючих. Тому ми рекомендуємо цю статтю не тільки поодиноким читачам, ає й нашим організаціям для перечитання на спільних читаннях або зборах.

Ось кілька характерних даних про масовість нашої (радянської) преси. На 1. серпня 1927 року в СРСР нараховувалося поперех 550 газет з тиражем коло 7,700,000 примірників. Своім розміром цей тираж перевищує загальний тираж газет довоєнного часу майже, як три рази. Коло мільйона примірників цього тиражу припадає на пресу національних республік. Динаміка (швидкість) росту починаючи від 1925 року спричинило зменшення кількості газет на 7 процент, побільшуючи одночасно тираж на 9 процент.

Скільки робітничо-селянських кореспондентів в 1927 році доходить до 300 — 400 тисяч і перевищає число робелькорів з 1925 року на півтора рази. Безпартійні, після даних, творять майже половину кореспондентів.

Сремління робітничих мас до участі в будівничій праці, до усунення перешкод, до кожного-денного використання "хазийських" прав робітника в продукції — найшо, між иншим, свій вияв в бурдливому рості не тільки стінних газет, яких на раховується десятки тисяч і які обслуговують мільйони читачів, ає й рости друкованих фабричних газет (їх нараховується поперех 200, а тираж їх коло 400 тисяч).

Зростає соціалістичного будівничтва вимагає більшої участі найширших мас працюючих під проводом компартії у вирішуваних тих завдань, під ознакою яких йде до найвищих досягнень пролетарська диктатура.

Преса є одним з найважливіших чинників такого притягання мас до соціалістичного будівничтва.

Так само ознаки росту виявляє й селянський рух, який має свій ґрунт в бідняцьких елементах села.

Всі ці дані свідчать про те, що наша преса, зареєстрована перш всего газетами, на правильним шляху, вона все глибше просякає в маси й сама розвивається при зростаючій безпосередній участі робітничих і селянських кореспондентів.

Участь робітничих і бідняцьких селянських елементів в пресі являється дуже важливим каналом, по якому "тече" ця активність, якої бракує здоров'ю, користі нам напяр. Партійні організації повинні звернути серйозну увагу на поліпшення робітничої й селянської преси та зміцнення зв'язку органів нашої преси з масами.

Наше будівничтво збільшається своїми розмірами. Його успіхи залежать від активності мас. Збільшення активності мас є, з точки погляду соціалізму, головарською необхідністю. Через те наші газети чим далі, тим більш повинні відзеркалювати "віддих" мас, їхні вимоги, домагання, предложення, критику, все енергійно притягаючи до співробітництва й безпартійні маси.

Якщо з великого числа робелькорівських кореспондентів в газетях нахальють собі місце тільки важливіші, то треба обовязково використати добрі поради й предложення тих кореспондентів, які не попали в пресу.

Коли робкори й селяни відчуватимуть, що їхнє слово найшло відгук, що воно дало позитивні наслідки — тоді робелькорівський рух зростає чим далі, стаючи все більш серйознішим фактором "контролю мас", про необхідність якої так беззастанно твердив Ленін.

Само собою розуміється, що наша преса не лише "використовує" робітничого й селян-

ЖИТТЄВИЙ ДОСВІД.

(Із спостережень Імігранта.)

Через довгий час не мав я ласта з краю, а дуже бажаюся знати про всякі селянські а економічні новости.

Передусім мучила мене цікавість, чи моя жінка вже померла з голоду, чи ще мучиться у тій "країні нужди" так як я тут в цій "країні добробуту". (Наше село, навштанує все всякими "панськими карами", навістила ще чомусь і та "божа кара" — повіль!) З політичних справ інтересувало мене найбільше, чи селяне зломили карку вже властивітєвий "Державних Тартаків", який виробочує дерево у камеральних (державних) лісах, вже підлабузюювався й до хлопських підліску і на них переводить ті самі "раціональну лісову господарку".

З реалітного поступу цікавило мене, чи паряхає "висвітлювач" вже селянського попа Дармоїда, чи "святий дух" якимсь чудом держить ще його при житті.

Не менше цікавило мене ще й те, чи вже спопелів фільварк нашого повітового адвоката, лана Дернширки, який купив його за гроші, зароблені на міністерстві З.О.У.Н.Р., чи може купив вже й другий літничку з політичної діяльності для "добра Неньки України", як головний "стовп" повітового патріотичного УНД-а.

Бажаючи заспокоїти свою цікавість постановив я знайти когось із своїх односельчан. Озброєний двома "кводрами", блукав я вулицями Вінніпегу, на яких нахальються всілякі "емплоймент офіси", гірші "пулзруми" і найгірші "бордингавзу", а навіть заглядав до тих склепиків, де межі тузими зелених робочих сорочок і між синими "оверголсами" висить на приману ковбача "галіцького виробу".

І своєю стрічав я своїх країнців, ає не односельчан.

Аж у початках спіларської стадії пізнав я Петра Батрака. Сидів він скулений на лавці й мабуть думав над тим, чому то не можна переверсти в життя такої штуки, щоби чоловік міг

слуханий в його слова.

— Голод і нужда і життєвий досвід — замітні він.

— Голод і нужда роблять людину недоволеною з того, що є, а життєвий досвід каже йому, як має бути і як те осудити. Я був голодний і нужденний, ає я з крісом у руках боронив Аїстрию, бо казали мені, що це моя вітчизна і я вірив, що за вірну оборону ця вітчизна постаряється зробити кращим життя моє і моєї рідні. Та саме тоді, як я одержав рани на бойовій лінії, ця вітчизна вїшала на дерева моїх родичів братів і сестер. Може не правда?

— Правда, свята правда! Хіба я не знаю — відповів я дивлячись в його заіскренні очі.

— А як польська шляхта зробила наїзд на мою справжню вітчизну, і я станув на її оборону і кожну здобуту й відступлену пядь землі зрештував своєю кров'ю... Але я не знав, що саме тоді такі наші паніпатріоті, тодішні провідники моєї вітчизни, обирали її, обкрадали та торгувалися за її шкуру з такими самими патріотами, тільки польського походження.

Він важко відітхнув і глянув перед себе блудним зором.

— А далі, еге-ж далі, я ще й боронив тих панів-патріотів перед більшовиками... І оборонив... Я вернув домі, ає в мене вже не було ні дому, ні родини. Я був ще більш нужденний і голод став моїм невідступним товаришем; та був вже в мене життєвий досвід. Я пізнав, що немає між панами "народолобів", а всі вони Юди, "себелюби"; що треба знищити владу панів і встановити владу працюючих. Пролетарі всіх країн єдині у велику, сильну армію і зниште тих, що паразитами живуть на нашій шкурі! Досить вже слухати всяких облудних фраз про "божу волю", про патріотичний націоналізм, треба знищити нашого ворога — капітал. Ось що каже мені життєвий досвід.

Він майже кричав і я щоби охоронити його перед якими неприязнями зі сторони робітничих-патріотів, які могли також знаходитися в початках, звернув розмову на те, про що бажав довідатися.

— Нічого про те не знаю, друже. Я вже також поверх п'ять місяців не маю листа від жінки. Жива вона жінка і моя про це не відомо мені, ає що тих панів: попів як ще чорт не вхопив — то певно що не забаром вхопить. — Так каже мені мій життєвий досвід — відповів він на мої запитання.

Я зрадився перед ним, що я ще трохи капіталіст, бо маю 2 "кводри", і ми пішли до найближчого чайменського "бордингавзу" подрочити чимбуль наших порожніх пролетарських жолудки.

Минуло з того часу два місяці і припадково знов стрінув я свійого односельчанина Петра Батрака. Виглядав дещо краще і в нових "оверголсах" і я зразу догадався, що він мусить мати якусь роботу. Справді — так було. Знайомий форман дав йому роботу на "гену", на місце одного робітника, який впаів під потяг і загинув.

— Куди так спішив? — питаю. — Може до Укр. Роб. Дому — то нам по дорозі. — Ні, їду до церковного товариства на пробу драми "Національні Герої".

— Так! — викрикнув я здивований.

— Я вписався в члени того товариства, бо мусів... знаеш... форман, егомось, робота, ну, одним словом... Прощай, бо спізнаю і пан режісер готов назвати мене свинією, як недавно назвав одного аматора.

Я не міг рушитися, щоби стиснути подану руку. Через смерть робітника він позбувся на час голоду і нужди, ає де дівся його життєвий досвід? — думав я.

— Петре, Петре, а де-ж твій життєвий досвід? — крикнув я за відходячим, ає він побіг не оглядаючись.

— Таких Петрів ще багато — відповів мій життєвий досвід — ає їх скоро не буде!

Сайн.

ПРИРОДА -- ВЧИТЕЛЬ ЛЮДИНИ.

Природа — це таємниця для колишніх наших предків, в той же час з самого початку життя на землі була основним джерелом для всього живого. Природа пішню обдаровувала людей, тварин і комах своїми багатствами, добрими. Ще й досі старі люди розповідають, яке то колись було багатство в природі. Річки й озера кишіли рибою, в лісах повно було звіру, в степах — великої степової птиці та інших тварин.

Широкі відлиги степи України особливо сприяли розповсюдженню тварин. Про це маємо свідчення з тих людей, які побували на Україні й залишили після себе описи українських степів.

Та ось в степах з'явилась людина. Бачучи таке багатство природи, люди без ладу почали вирубувати ліси, заорювати цілину, винищувати нерозумним полюванням птахів та тварин. Колись ріки України рясніли великою коштовною рибою, а рибаки, ловлячи рибу, нищили марно не тільки велику, але й малу, а то ще ловили рибу підчас пересту, коли риба кладе ікру.

Невиліке господарювання, хижацьке полювання привело до того, що багато різних порід тварин і риб зовсім зникли. Майже зовсім винищено степового звіра бабака, з якого колись футро йшло на шкати й коміри, не стало дроф, стрепів, бобрів, великих биків-зубарів, щезли зовсім дикі коні-тарпани, не можна зустріти турів.

Щоб уявити собі, як швидко змінюється та руйнується природа під впливом хижацької діяльності людини, цікаво порівняти тваринний світ Київщини другої половини минулого століття до Київщини сучасної. 50 років тому болота Київщини охотники вбивали величезних вепрів, в радомильському повіті водилися рисі й лосі, в тарашанському — дикі коті. Що-ж зберіглося до наших часів? Цих звірів тепер уже не побачиш.

Думка про охорону природи. Україна має в найближчому часі велику мету — відновити й відбудувати творчі сили природи. Природа — це ж мати, яка годувє нас. Щоб розпочати цю роботу, треба перш за все знати природу й зберегти її місця, що дають нам уявлення про минуле життя природи. Треба охоронити пам'ятки природи. Під поняттям "пам'ятка природи" розуміється якнебудь решта первісної, колишньої природи тієї або іншої місцевості. Цілина, віковий ліс, чудові краєвиди, красиві або рідкі по формі скелі, окремі рідкі породи тварин чи рослин, — все це залишки минулого, все це — пам'ятки природи.

Щоб розробити справу покращання сільського господарства, щоб вивчати ознаки чорнозему, потрібно мати учаски степової цілини, якою були колись наші родючі землі. Особливо важко зберегти частки, де є рослини чи тварини, що вмирають. Треба пам'ятати, що в природі одно з одним міцно зв'язане. І коли якнебудь порода рослин або тварин зникає, то разом з ним зникають і інші породи. Отут і виступає велике значення того, щоб утворювати такі заповідні місця, де б пам'ятки природи зберігалися. От такі заповідні місця називаються "заповідниками", або їх зовуть ще за кордоном "національними парками". Заповідники мають велике культурне й наукове значення. Вчені можуть тут досліджувати, як розвивалася й відміннялося життя природи. Численні екскурсії дають змогу побачити минуле життя природи. Треба пам'ятати ще те, що утворення заповідників — це не виділення землі без користі, а, навпаки, тільки через заповідники й можна зберегти й зробити доступними для всіх громадян великі красоти природи, що можуть загинути безповоротно.

Охорона природи за кордоном.

По культурних країнах уже давно розпочато справу охорони природи. У Швеції, Швейцарії, Німеччині, Угорщині, Франції, а особливо в Америці вже давно почали утворювати заповідники та національні парки. Багато вчених докладно обслудували країни, відшуквали відповідні місця, описали їх й порушили клопотання перед урядами своїх держав про охорону природи. Всюди існують товариства охорони природи, які дбають про те, щоб як найменше руйнувалося пам'ятки природи. Населенню роз'яснюється значіння охорони природи, видано різні закони, що забороняють безладно вирубувати ліси, полювати на птахів та звірів, винищувати рибу. Кожна країна має в себе чудові заповідники, що їх оглядати приїжджають із далеких держав. На весь світ славились Йолов Стоун Парк в Американських Злучених Державах, на утримання якого витрачається чотири мільйони карбованців на рік. Цей парк має 160 кілометрів завдовжки й закінчується. Ведуться там звірі, птахи, ростуть рослини ніким не пошкоджені з давніх давен.

Охорона природи на Україні.

Розпочато було справу охорони природи на Україні ще перед війною. Чимало наукових товариств, діячів науки порушували ще за царського режиму справу про охорону пам'яток природи, та царський уряд мало звертав на це уваги. Існувало лише кілька заповідників, як от приміром Білівська Пуща, в Білорусі, кілька заповідних місць при монастирях, Докучаївська досвідна цілина, на Харківщині, з участком

цілиного степу; був заповідник на Кавказі, вживався заходів до організації заповідників у Сибіру, заходами німецьких колоністів на острові Хортніці (на Катеринославщині) було організовано перше на всю колишню Росію "Товариство Охоронців Природи". Цього було замало. Що правда, окремі великі власники швидше для своєї втіхи й задоволення утворювали невеликі заповідні місця. Пани забороняли в своїх лісах полювати, не вирубували лісів.

З таких заповідників в межах України найбільшою славою набув заповідник Асканія Нова, що заснував його багач Фальц-Файн (на Мелітопольщині). Тут було схоронено цілиний степ з усіма тими рослинами й тваринами, що жили колись в степах.

Велика імперіалістична війна, а потім й громадянська вій-

на спричинилися до занепаду охорони природи. Багато будов до організації заповідників то часи, коли влада переходила з рук у руки, коли різні банди мандрували по Україні, знищуючи народне добро. Тоді голод і руїна народного господарства не давали змоги як слід узятися до охорони природи.

В міру того, як налагоджувалося життя в Радянському Союзі, радянська влада щороку все більше й більше звертає увагу на цю надзвичайно важливу справу. Складаються з'їзди діячів у справі охорони природи, було видано цілу низку законів й постанов, відлучено кошти на охорону природи.

Тепер справа охорони природи належить державі, бо тільки держава зможе оцінювати справу розв'язати як слід.

Мил. Биковець.

ВИКРИЛИ АГЕНТА ПОЛІЦІЇ.

"Воркер", орган Комуністичної Партії Канади з 26. травня (ч. 292) містить фотографію Джека Еселвайна й під нею заяву Центрального Виконавчого Комітету К.П.К., яку подаємо ніже.

ЗДЕМАСКОВАНО АГЕНТА УРЯДУ.

В часі недавньої дебати в сесії над пропозиціями додатком до іміграційного закону, представники уряду заявили, що Роял Нортвест Мавнтел Поліс стало інформувати уряд про цій робітничий рух.

На недавньому засіданні Центрального Виконавчого Комітету Комуністичної Партії Канади доказано на від років загалом знаного в Канаді під назвою "Джек Еселвайн" (Jack Esselwein), як на агента уряду.

Еселвайн через кілька років жив в Ріджайні, близько рік тому назид переїхав до Вінніпегу, потім, декіль в часі наїзду на Аркос, перед партійною конвенцією, що відбулася в червні 1927 р., переїхав до Торонто, де й перебував, видаючи один раз до Порт Артур, де зголосився до Індустріальних Робітників Світа, а в часі конвенції у Вінніпегу залізничодорожніх кредитових юній він відвідав Вінніпег.

Еселвайн був членом Комуністичної Партії від часу її заснування й був членом ріджайнської групи. Він був президентом Трейдс енд Лейбор Кавнсил в Ріджайні й, як відомо, членом торонтонського відділу Інтернаціоналу Пейнтерс енд Декорейторс.

Представлене свідоцтво доказало ясно й незаперечно, що Еселвайн довгі роки був урядовим агентом в робітничому русі, що заслуговує на найбільше призерство всіх чесних робітників.

Злишим й говорити, що Еселвайна негайно виключено з партії й що заяву подається до загального відомо. Його фотографія міститься в цьому числі ("Воркері") — Ред. "У.Р.В.". Є це одинока, що її мажмо було дістати, бо він все уникав фотографій. Якщо хто з читачів має його фотографію, то ми будемо раді, коли її нам надшлетте.

Еселвайн є добре знаний в робітничому русі, головні від Торонто до Тихого океану, беручи через довгі роки активну участь в робітничих й фермерських конвенціях. Його ім'я, або імена, під якими він виступав, прагнучи собі багату активних робітників, й його служба панам в робітничому русі не цьому правдоподібно закінчиться. Але щоб перешкодити перенесінню його діяльності на інше поле, то треба якнайширше розповсюдити цю заяву.

Ц.В.К. Комуністичної Партії Канади.

Замітка Редакції. — Коли хто з партійних товаришів чи з наших читачів взагалі має фотографію Еселвайна, то просимо прислати до нашої редакції, бо та фотографія, що її відішено у "Воркері", для репродукції не надається.

НА ЗЕМЛЯХ ЗАХІДНОЇ УКРАЇНИ.

АРЕШТУВАННЯ ДОКТОРА ПРАВ.

У Львові викликано немалу сензацію арештування дра прав Болеслава Ніча (Мохнацького 26) під замітом зведення багатьох дівчат і їх намови до проституції. Арештованому закидають крім того ще й інші злочини. До останніх жертв належала одна 20-літня гувернантка, яку він не тільки звів, але ще й немилосердно скатував.

ВИСТАВКА ПАМ'ЯТОК ПАНЩИНИ.

Виставку пам'яток панщини улажено в залах Національного Музею у Львові на пам'ят 80-ліття знесення кріпацтва в Галичині. Управа Національного Музею запрохала усіх власників пам'яток цієї доби прислати їх на виставу.

ВИБОРЧІ ПРОТЕСТИ.

До найвишого суду в Варшаві вилучили за посередництвом округних виборчих комісій 193 протести в справі улюбавження виборів. Найбільше протестів прийшло з українських земель.

У Володимирському повіті арештовано 20 осіб ніби то за приналежність до Комуністичної Партії Західної України.

Трохи опорожнені тюрми в в'язницях, починають заповнятися новими в'язнями.

ВІДГУКИ ВИБОРІВ.

Як відомо в часі виборчої акції поліція перевела в цілому краю ряд ревізій й арештувань. Арештовано головних кандидатів й агітаторів лівих угруповань. Арештування мали на меті усунути невідгідні елементи, щоби мати свободну руку при роботі виборчих машинців. Хоча від виборів минає вже другий місяць, всі вони ще по нинішній день сидять по в'язницях й проти них ведеться судове слідство.

ПІДЗЕМНА ГАЛИЧИНА.

Є дві Галичини: унівська й робітничо-селянська. Унівська Галичина тягне країну до шляхетської Польщі, а робітничо-селянська борється за звіль Галичини з польсько-шляхетського ярма. За те польська влада загнала бунтівну Галичину під землю. Але поліція й там її знаходить.

В драмі т. М. Ірчана "Підземна Галичина" показано боротьбу революціонерів під землею з провокаторами й шпיוнами. Ві повинні бачити цю драму. Драмспівгурток грає її в суботу, 26. травня в Укр. Роб. Домі у Вінніпегу. Чи маєте вже на неї тикет?

ПРЕСОВИЙ ФОНД "УКР. РОБ. ВІСТЕЙ".

Table with 2 columns: Name and Amount. Lists donors and their contributions to the press fund.

Клімента, Огайо. Тов. Мирон Турник зібрав на лісту ч. 4969 на пресовий фонд "У.Р.В." по \$1.00: І. Кутельський, Стах Третьяк, Адам Мартинюк; по 50 ц.: Д. Заграй, М. Турник. Разом \$4.00.

Лейк Луїс, Алта. Тов. В. Шидловський зібрав на лісту ч. 3020 на пресовий фонд "У.Р.В.". По \$1.00: В. Шидловський, П. Медвильський, В. Гоменюк, М. Голодига; по 50 ц.: Т. Кишак, П. Захар. Разом \$5.00.

Одеса, Саск. Тов. Т. Кардаш зібрав на лісту ч. 29 на пресовий фонд "У.Р.В.". Т. Кардаш \$2.00; по 50 ц.: С. Ене, П. Григоско. Разом пресового фонду \$3.00.

майна тут майже не робить ще від 13. лютого.

Жертвували на пресовий фонд "У.Р.В." такі: З розіграви \$14.25; по \$1.00: Ю. Нобосад, С. Немець, П. Саврида, С. Овчин, П. Лоскі, С. Корба 65 ц.; по 50 ц.: В. Галушка, М. Яковичський. Разом пресового фонду \$20.90.

Щира подка всім тим товаришам й товаришам, що дарували свої річки на розіграви й тим що ті річки купували.

На закінченні хіба скажу: товариші й товаришки, вступаєте в членів укр. робітничих організацій. Бо тільки в організації навчимося, як ми повинні жити та як боритися проти візиску.

Дорогі Товариші! Дві 6. травня відідав Р.З.Т. в нашій місцевості відбув свій мітинг, на котрому тов. секр.-скарбник відідав присутнім обіцянку вилучити центральним зарплат Р.З.Т. По вилученню тов. годова зарплата завівав присутніх, щоби кожний старався допомогти матеріально свої пресі, яка є нашим вчителем та першим провідником в наших робітничих справах.

ЗАМОВЛЯЙТЕ НАЙНОВІШІ ТЕАТРАЛЬНІ ПІДРУЧНИКИ!

Накладом Робітничо-Фармерського Видавничого Товариства щойно вийшли з друку й продаються найновіші театральні підручники, пристосовані до найменших сцен наших робітничо-фармерських організацій.

Першою вийшла з друку й вже продается, дуже цікава й початоча комедія на 5 дій французького письменника Мольєра

"СКУПАР".

Це одна з найкращих комедій в репертуарі всіх театрів світа. Перероблена вона спеціально для наших сцен, що можуть її виставляти скрізь. Всіх днів осіб 14, з того 4 жінки.

ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 35 ЦЕНТИВ. АБО 5 ПРИМІРНИКІВ ЗА \$1.00.

Другою щойно вийшла з друку й уже продается, дуже цікава п'єса на 4 дії Е. І. Лісового

"НАЙМИТ".

П'єса із селянського життя на Україні перед і в часі революції. В п'єсі беруть участь 12 осіб. До вистави дуже легко надається. Змістом дуже добра й початоча.

ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 25 ЦЕНТИВ. АБО 10 ПРИМІРНИКІВ ЗА \$1.50.

Краще замовляти зразу 10 примірників за \$1.50, чим переписувати раз.

Третя, що також вже закінчена друком і можна замовляти, є п'єса на 3 дії В. Забгай-Товстоноса

"НА ПЕРЕЛАЗІ".

В п'єсі грає лише 8 осіб і надається вона до найменших сцен. Цікава вона своїм змістом та ще й тим, що ціла гра відбувається без зміни сценерії.

ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 25 ЦЕНТИВ. АБО 10 ПРИМІРНИКІВ ЗА \$1.50.

Ми радимо всім нашим організаціям, замислив витрачувати час на переписання ролів, замовляти повний комплект примірників, що вийде значно дешевше, як переписування ролів і в бібліотеці не стало залишатися примірників.

ЗАМОВЛЕННЯ РАЗОМ З НАЛЕЖИТИМ ТАКИ ЗАРАЗ ЗАСИЛАЙТЕ НА АДРЕСУ:

UKRAINIAN LABOR NEWS Cor. Pritchard & McGregor Sts., — Winnipeg, Man., Canada.

Advertisement for 'UKRAINIAN LABOR NEWS' featuring a calendar. Text includes 'КУПУЙТЕ! -- КУПУЙТЕ!', 'РОБІТНИЧО-ФАРМЕРСЬКИЙ КАЛЕНДАР', and contact information for Cor. Pritchard & McGregor Sts., Winnipeg, Man.

